

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שנאמרו בשבת קודש פרשת עקב תשי"פ לפ"ק
יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף קע"ד

בסעודה שלישית

בקעמפ מתיכתא נחלת יעקב וויען - לאק שעלדריק

אין זה נותן עירוב וזה נותן עירוב, שמא מותרין לטלטל בחצר. אבל אם היה אחד דר בחצר, הרי הוא מותר בכל החצר כולה, אף הקב"ה לפי שאין רשות אחרת עמו וכל העולם כולו שלו מותר בכל עולם כולו ע"כ. וזהו המשך הכתובים, אם כי התורה היא גם 'מצותי', שאני גם כן מקיים התורה, ואם כן יתכן שלא יהיה הגשם בעתו בלילי שבתות, משום איסור הוצאה, אף על פי כן ונתתי מטר ארצכם בעתו, כי כל העולם כולו הוא שלו ורשותו, ואין איסור הוצאה.

אמנם בפנים יפות (בפרשתנו) הקשה, הא איתא בגמרא (ברכות לה.) רבי לוי רמי, כתיב (תהלים כד-א) לה' הארץ ומלואה, וכתיב (שם קטו-טז) והארץ נתן לבני אדם. ומשני כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה [הרי היא לבני אדם] ע"כ. ואם כן בשעה שישראל עושין רצונו של מקום, הארץ ניתנת לבני ישראל, ואם כן אכתי מוציא המטר מרשות לרשות ע"ש. ולכן אמר הכתוב, שגם כאשר תשמע אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם, ואז הארץ נתן לבני אדם, ואם כן יתכן מניעת הגשם בלילי שבתות, שלא יוציא מרשות לרשות, אף על פי כן אמר הכתוב ונתתי מטר ארצכם בעתו, בלילי שבתות.

והטעם שאין בזה משום איסור הוצאה, כי ידוע שבכל דבר בהבריאה, יש בתוכה ניצוץ אלקי המחיה ומקיים אותה, כי העולם נברא יש מאין, ובדבר ה' שמים נעשו (תהלים לג-ו), ובעשרה מאמרות נברא העולם (אבות ה-א). ומה מקיים את העולם שהוא אין, אלא שדיבורי ה' הם נצחיים, ודיבור ה' שאמר יהי רקיע וכמו כן שאר המאמרות, כח דיבור זה מחיה את העולם שיהיה לה קיום. וכמו שפירש מרן הבעל שם טוב זי"ע הכתוב (שם קיט-פט)

והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם וגו', ונתתי מטר ארצכם בעתו וגו', ואספת דגנך ותירושך ויצהרך (יא-ג). ברש"י בעתו, בלילי שבתות שהכל מצויין בבתיהן ע"כ.

ונראה דהנה הכתוב אומר אם שמוע תשמעו אל 'מצותי', וביאורו הוא, כמו שנאמר (ויקרא כב-ט) ושמרו את משמרת, ופירשו בירושלמי (ראש השנה א-ג), כי מלך בשר ודם גוזר חוקים והוא בעצמו אינו מקיים, אבל הקב"ה שומר משמרת התורה. וכן אמרו (ברכות ו.) מנין שהקב"ה מניח תפלין וכו', תפלין דמארי עלמא מה כתיב ביה וכו'. ובגמרא (עבודה זרה ד:) שלש ראשונות הקב"ה יושב ועוסק בתורה וכו' ע"ש. ולכן דקדק הכתוב אם שמוע תשמעו אל 'מצותי', כי הם גם מצותיו, כי ה' מקיים תורתו.

ומזה נוכל להבין גודל חשיבות כל מצוה, אשר בקיומה יש סודות רבות גם בהמצות שיש בהם טעם נגלה, כי אצל הקב"ה כביכול לא שייך טעמים אלו, כי אנו מניחין תפלין לזכרון כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים (שמות יג-ט), שזה שייך רק לבני אדם ששכחה מצויה אצלם. וכמו כן לימוד התורה מצותה כדי שידע תורת ה', ולחזור על לימודו שלא ישכחנה, אשר טעמים אלו לא שייך אצלו ית"ש, כי הוא מקור התורה, ואין שכחה לפני כסא כבודך, ועל כרחך שדברים נסתרים יש בכל מצוה, עד שגם הקב"ה כביכול בעצמו מקיים אותם.

ואיתא במדרש (ב"ר יא-ה) שטורנוסרופוס הרשע שאל את רבי עקיבא, אם כדבריך שהקב"ה מכבד את השבת, אל יוריד בו גשמים, אמר לו תיפח רוחיה דההוא גברא, אמשול לך משל, לשנים שהיו דרין בחצר אחת, אם

לעולם ה' דברך נצב בשמים, כי דיבור ה' נצחי, ומה שדיבר ה' בהבריאה היא נצחי, וממשיך קיום העולם ע"כ.

ומבואר בלקוטי תורה להאריז"ל (בפרשתנו), כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם (ח-ג). כי לכאורה יש להבין היאך יכולה הנשמה שהיא רוחני להיות ניזון ממאכל חומרי. אך כיון שכל עצם נברא אינו מתקיים אלא בכח דיבורו של ה' בשעת הבריאה, הניצוץ אלקי שבתוכה היא המזון הרוחני עבור הנשמה. וזהו שאמר הכתוב, לא על הלחם לבדו יחיה האדם, לא על הלחם החיצוני הגשמי חי האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, בזכות הדיבור שיצא מפי ה' בשעת הבריאה, הנותן כח קיום ללחם, כח רוחני זה היא המזון להנשמה ע"כ.

והנה מבואר במשנה (עירובין פה:) רבי יהודה אומר אם יש תפיסת יד של בעל הבית אינו אוסר, והיינו שבעל בית שיש לו הרבה בתים בחצר, והשאלין או השכירין לאחרים, ויש לו בכל אחד מהם דברים שאינם ניטלים בשבת אינם אוסרים עליו, אז כל רשותא דחצר דידיה הוא כאילו דר עמו בבית ע"כ. ואם כן הגם שהארץ נתן לבני אדם, יש להקב"ה בה תפיסת הבית, שאינה יכולה להתקיים בלי הניצוץ אלקי שבתוכה, והוי כוליה רשותיה דידיה, ושפיר מוריד הגשמים בשבת, ולכן גם כאשר שמוע תשמעו אל מצותי, ואז הארץ נתן לבני אדם, אף על פי כן ונתתי מטר ארצכם בעתו, בלילי שבתות.

*

והנה הכתוב דקדק 'ונתתי' מטר 'ארצכם' בעתו, קרא לירידת המטר בתואר נתינה, ודקדק שזהו מטר ארץ ישראל. וביאורו דאיתא בגמרא (תענית י). ארץ ישראל משקה אותה הקב"ה בעצמו, וכל העולם כולו על ידי שליח שנאמר (איוב ה-ה) הנותן מטר על פני ארץ [ארץ ישראל] ושולח מים על פני חוצות ע"כ. והיינו שגשמי שאר הארצות מסורים בידי שרי מעלה ומזלות, וגשמי ארץ ישראל שהיא נחלת ה' אינם אלא ביד הקב"ה (מהרש"א שם). הרי לנו דמטר ארץ ישראל הם נתונים מאת ה' עצמו, ולא בשילוח על ידי אחרים, ולכן שפיר דייק הכתוב 'ונתתי' מטר 'ארצכם' בעתו, כי מטר ארץ ישראל הם בנתינה מאת ה'.

אמנם יש לומר עוד בטעמא דמילתא שארץ ישראל משקה אותה ה' בעצמו וכל העולם על ידי שליח. דאיתא במדרש (ב"ר ה-ד) דבשעה שאמר ה', יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א-ו), לא פירשו המים התחתונים מן העליונים אלא בבכיה ע"כ. וברבינו בחיי (פ' ויקרא) הביא מהמדרש, בבכי נתפרשו המים התחתונים מן

העליונים, אמרו אוי לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרם, ואמר להם הקב"ה שעתידין אתם ליקרב על גבי המזבח במלח וניסוך המים ע"כ. וכן הוא ברש"י (ויקרא ב-ג) ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך, שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים ליקרב במזבח במלח וניסוך המים בחג ע"כ.

ובייטב פנים (לסוכות אות יט) ביאר בזה הכתוב נפשי שפכי כמים לבך נוכח פני ה' (איכה ב-ט), כי גלי הים מתנשאים שרצונם לשוב למעלה למקומם [עיין זוה"ק ח"א ט:], ובערוגת הבשם פ' וישלח]. ומזה יקח האדם מוסר השכל לשפוך לבו כמים הללו, נוכח פני ה', להתגעגע להיות דבוק בו בכל עת ובכל רגע, כסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שיזכה להיות תמיד נוכח פני ה' ע"כ. [ועיין בתהלים תפלה למשה (צג-ד) לפרש בזה הכתוב (תהלים קל-א) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו. ואיתא במדרש (איכ"ר ב-ז) כי גדול כים שברך מי ירפא לך (איכה ב-ג), מי שעתיד לרפא שברו של ים הוא ירפא לך ע"ש].

ובאמת יש ללמוד מהמים עוד נקודה לעבודת בוראנו, דהנה צריכין להבין מהו הפיוס בזה להמים, הלא הבית המקדש לא עמד רק פחות מאלף שנים, והמים העליונים המה קדם מלכא כמה אלפים שנים, ואכתי יכאב לבם על הפירוד של אלפי שנים שנתרחקו מאור פני ה'. ועוד הא המים התחתונים שהגיעו על המזבח, המה כטיפה מן הים נגד שאר המים התחתונים שלא באו על המזבח, ואכתי מה דמיון הוא נגד המים העליונים שכולם הם עומדים קדם מלכא תדיר, ובמה יתפייסו.

וכבר ביארנו במקום אחר (עיין שמן ראש חלק ראשון השלם במדבר דף ט), כי ההשתוקקות של המים התחתונים למיהוי קמי מלכא, הוא מטעם דאיתא במשנה (אבות ד-כא) יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, והמים העליונים זוכין להיות למעלה ליהנות מזיו השכינה, והמים התחתונים הם למטה בעולם גשמי. אמנם אמרו (שם) יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, והיינו שלעשות רצון ה' ולעבדו בעולם הזה חשובה הרבה יותר מקורת רוח של עולם הבא, עד שאפילו רק שעה אחת עבודת קונו למטה, יפה מכל חיי העולם הבא. ולכן בשעה שהמים התחתונים התחילו לבכות אנן בעינן למיהוי קדם מלכא, כי לא מצאו סיפוק ותענוג בקיומם, שנתרחקו מזיו השכינה ובאו לעולם התחתון בלי אפשרות ליהנות מזיו השכינה, ועגמה להם על המים העליונים שנשארו למעלה, והמה נבדלו להיות למטה, פייסם הקב"ה כי גדול חלקם יותר מהמים העליונים,

כי בהם יקיימו מצות לפני הקב"ה, על כל קרבנך תקריב מלח, וגם ניסוך המים, ועבור קיום מצוה אחת, אפילו רק לזמן קצר, כדאי היא כל בריאתם על אלפי שנים יותר מהמים שנשארו עליונים בלי מצוא לקיים מצות ה', כי יפה אפילו רק שעה אחת דייקא במעשים טובים, מכל חיי עולם הבא, הרי דמצוה שעה אחת יתירה במעלתה יותר מכל ההנאה של זיו השכינה דלעתיד.

ואם כן מההשתוקקות של המים התחתונים שבוכים למיהוי קמי מלכא, יש ליקח מוסר השכל בכפליים, אם המים הגשמיים יש להם געגועין להתעלות למעלה, עד כמה יש לבני אדם שיש להם נשמה חלק אלקי להשתוקק להיות קמי מלכא. ושוב יש ללמוד ממה שניחם אותם ה' שיקריבו מהמים התחתונים על גבי המזבח, הרי עד כמה חשובה גם מצוה קלה בעולם הזה, שיפה יותר שעה אחת בתשובה ומעשים טובים מכל חיי העולם הבא.

ואיתא בגמרא (תענית ב.) מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים. ואמרינן שם מאי איריא דתני גבורות גשמים ליתני מזכירין על הגשמים. אמר רבי יוחנן מפני שיורדין בגבורה ע"כ. וראיתי לפרש, כי הגשמים הם מהמים העליונים, וכאשר צריכין לירד לעולם השפל הזה אין הם מרוצים בדבר, אך לטובת קיום העולם גוזרין עליהם שירדו נגד רצונם, וזהו שאמרו שיורדין בגבורה, שאין יורדים ברצון אלא הקב"ה בגבורתו גוזר עליהם לירד ע"כ.

ופירשנו בזה במקום אחר מה שאמר הכתוב (תהלים סח-י) גשם נדבות תניף אלקים נחלתך ונלאה אתה כוננתה, דקאי על זמן מתן תורה (עיין שבת פח:), וכן הוא בשיר היחוד לשבת, ודברת עמם מן השמים וגם העבים נטפו מים. כי הן אמת שבשאר זמנים אין הגשמים מרוצים לירד למטה, ויורדין רק בגבורה, אבל בזמן מתן תורה שנאמר (שמות יט-ב) וירד ה' על הר סיני, וברש"י שהרכיב שמים עליונים ותחתונים והציען על גבי ההר כמצע על המטה וירד כסא הכבוד עליהם ע"ש. אם כן אדרבה היו המים משתוקקים לירד למטה להיות קדם מלכא, ולכן על זמן ההוא נאמר גשם נדבות' תניף אלקים, שלא הוצרכו לירד בגבורה.

אמנם נראה דהא דהגשמים יורדין בגבורה שלא ברצונם, זהו רק בשאר הארצות, אבל בארץ ישראל הם יורדין ברצון, כי הנה נצטוינו על מצות ישוב הארץ, וכמו שנאמר (במדבר לג-נג) וישבתם בה, וכמבואר ברמב"ן שם. ומבואר בחידושי חתם סופר (סוכה לו.) כי בשעה שרוב ישראל שרויין על אדמתם, העבודה בקרקע מצוה משום ישוב ארץ ישראל, להוציא פירותיה הקדושים, ועל זה צוותה התורה ואספת דגנך, ובוועז זורה גורן השעורים (רות

ג-ב), ואלישע שנים עשר צמדדים לפניו (מלכים א יט-ט) ע"ש. ובתורת משה (פ' שופטים צו:) הוסיף, דלא לבד עבודת קרקע, אלא לימוד כל האומניות יש מצוה משום ישוב וכבוד ארץ ישראל, שלא יאמרו שלא נמצא בכל ארץ ישראל סנדלר ובנאי וכדומה ויביאום מארצות הרחוקות ע"ש. ואם כן מכל שכן ירידת הגשמים שמצמיח כל פירותיה, ומשביע כל צמא, בודאי שיש בירידתם קיום מצות יישוב הארץ, וכיון שיפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, הרי הם מרוצים לירד להשקות את הארץ, ומשתוקים אליה יותר מהקורת רוח של עולם הבא, ובארץ ישראל גשם נדבות' תניף אלקים.

והנה אמרו (ב"ר ג-ג) לעולם אין הקב"ה מייחד שמו על הרעה אלא על הטובה, שנאמר (בראשית א-ה) ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה, קרא אלקים לילה אין כתיב כאן, אלא ולחושך קרא לילה ע"כ (ועיין תוס' תענית ג. ד"ה ואלו). והיינו כי מאתו לא תצא הרעות (איכה ג-לח), רק הם נמסרים לשלוחי מעלה לעשות רצונו. ומעתה מובן שפיר, מה שארץ ישראל משקה אותה הקב"ה בעצמו, כי שם יורדים הגשמים מרצונם, וניחא להו לירד לקיים מצות ה' יותר מליהנות למעלה מזיו השכינה, וכיון שהוא להם לטובה, לכן הוא בעצמו נותן מטר על פני ארץ. לא כן בחוץ לארץ אשר שם הם יורדין בגבורה, ומאתו לא תצא הרעות, לכן כל העולם כולו על ידי שליח, ושולח מים על פני חוצות.

ולכן אמר הכתוב ונתתי מטר ארצכם בעתו וגו', ואספת דגנך ותירושך ויצהרך, שהגם שהגשמים בכל העולם יורדין בגבורה על ידי שליח, אבל מטר ארצכם אני הוא הנותן, כי הם יורדין גשם נדבות, ומבאר טעמא, כי בירידתן יש קיום מצוה של ישוב הארץ, דמהאי טעמא ואספת דגנך ותירושך, אתה בעצמך חורש חורע וקוצר בה, ולא נעשית מלאכתך על ידי אחרים, כדי לקיים מצות יישוב הארץ, ולכן המים המצמיחין את הארץ, יפה להם שעה אחת במעשים טובים מכל חיי עולם הבא, והם יורדין ברצון.

ויש לומר עוד כי בשעה שבני ישראל עושין רצונו של מקום הם יורדין ברצון בכל מקום שישראל שוכנים בה, להיות להם לסיוע שיוכלו לעבוד את קונם, כי בלי מים אין חיים, והם אז בבחינת זבולון שמסייעים את יששכר לישיב באהלה של תורה, וחלק כחלק יאכלון, ויש להם בירידתם חלק בכל המצות ומעשים טובים שבני ישראל עובדין את ה'. ומכל שכן כאשר ישראל שוכנים על אדמתם, דתרווייהו אית בהו, הן מצות יישוב הארץ, והן מצות החזקת התורה, שבודאי הם יורדין ברצון, ויוכלו להיות על ידי ה' בעצמו בלי שליח. ולכן כאשר שמוע תשמעו אל מצות ה',

נשמתו, ומה' מצעדי גבר כווננו, וזהו מנסתרות הבריאה מי ומי ההולכים, מי מקומו בבית המדרש ומי מקומו בחוצות.

והנה הכתוב אומר ואספת דגנך ותירושך ויצהרך. ומבואר בדרשות חתם סופר (לז"ך אלול שנה): 'דגנך' היינו בקיאות התורה, הכל צריכין למארי דחיטי (ברכות סד). ואמרו (ב"ר טו-ז) אין דיעה נכנס באדם עד שיטעום טעם דגן. 'תירושך' היינו פלפול התורה, הביאני אל בית היין (שיר ב-ד) יינה של תורה, שמוציאין בהבנת דבר מתוך דבר כמו היין הנסחט מן הענבים. 'ויצהרך' היינו סתרי תורה, שמן הטוב ששמנו אגור בתוכו כמוס וחתום ע"כ. ובגליון שער יוסף שם הביא מהגאון בעל מכתב סופר זצ"ל, שכך היה מתכוין אביו מרן החתם סופר זצ"ל בשעה שהיה קורא קריאת שמע ע"ש. [ובספר זכרון למשה (דף מג) כתב כ"ק אא"ז הגה"ק משאמלויא זצ"ל, שה' שמע תפלותיו וברכו בתורה, שחידש חידושים תילי תילים בלי שיעור, ובכל מקצועות התורה בירר ההלכה כסולת נקיה, וברכו בזכרון נפלא שזכר כל הש"ס והירושלמי, והכל היה כמונח בקופסא עכ"ל].

והנה שדות וכרמים הם דגן תירוש ויצהר, ובפנימיותם הם כל חלקי התורה הנגלות והנסתרות. והיה זבולון מתרעם, לאחיי נתת להם 'שדות וכרמים', שהם יושבים באהלה של תורה ומקיימים ואספת דגנך ותירושך ויצהרך, ונפתלי על מרומי 'שדה', ולי נתת הרים וגבעות ימים ונהרות, עסקים בעניני עולם, לדלג על ההרים, וללכת באניות ממדינה למדינה למסחר. ועבור זה היה קץ בחייו, עם חרף נפשו למות. אחיו הם תלמידי חכמים שהם בבחינת שבת (זה"ק ח"ג כט), שאינם עוסקים במלאכה, והוא בבחינת חול ששת ימים. ועל זה אמר לו ה', כי זהו מנסתרות הבריאה שתלוי בשורש נשמתם, וזבולון חלקו לשלימותו להיות מחזיק תורה. ואמר לו 'שפוני טמוני חול', זהו ספון וטמון וסתום מי תהא תעודתו בחינת 'חול', ומי עבודתו להיות בבחינת שבת.

והוסיף ה' להודיעו כי בזכות החזקת התורה, ה' ישמור את עסקיו, שלא יצטרך לדאוג על שמירתם, שהגם שעסקיו היא בחלזון וטרית וזכוכית לבנה, שהנם מפוזרים בחוצות מטבעם, ולא כפירות הגדלים בשדות וכרמים תחת יד בעליהן, ואם כן עלולים בני אדם לקחת אותם בלי דמים, ה' ישמור עליהם, והנוטל ממך בלא דמים אינו מועיל בפרקמטיא שלו כלום, שתתקלקל מלאכתו ולא יועיל כלום, כי עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, ובשמאלה עושר וכבוד.

ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם, אז 'ונתתי מטר ארצכם בעתו'. אמנם 'השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים', אז 'ועצר את השמים ולא יהיה מטר', כי הגשמים לא ירצו לרדת למטה, כי על ידי מעשיכם 'ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה', וניחא להו יותר למיהוי קמי מלכא, מלרדת לטומאת ארץ העמים.

*

ובענין זה יש לבאר מאמרם (מגילה ו.) זבולון מתרעם על מדותיו [מזלון] הוה [שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ בה], שנאמר (שופטים ה-ח) זבולון עם חרף נפשו למות, מה טעם, משום דנפתלי על מרומי שדה. אמר זבולון לפני הקב"ה, רבונו של עולם לאחיי נתת להם שדות וכרמים ולי נתת הרים וגבעות, לאחיי נתת להם ארצות ולי נתת ימים ונהרות. אמר לו, כולן צריכין לך על ידי חלזון [חלזון עולה מן הים להרים וצובעין בדמו תכלת ונמכר בדמים יקרים], שנאמר (דברים לג-ט) עמים הר יקראו וגו' ושפוני טמוני חול [מכל השבטים יתקבצו להריך לקנות שפוני טמוני חול], תני רב יוסף שפוני זה חלזון [שהוא דבר חשוב, ספון חשוב בלשון ברייתא], טמוני זו טרית [דג שקורין טוניא], חול זו זכוכית לבנה [היוצא מן החול, וחול של זבולון חשוב משאר חולות וראוי לזכוכית לבנה]. אמר לפניו, רבונו של עולם מי מודיעני על זאת [לתת לי דמים], אמר לו, שם יזבחו זבחי צדק, סימן זה יהא לך, כל הנוטל ממך בלא דמים אינו מועיל בפרקמטיא שלו כלום [כאשר אסור גול בעולה, כך לא יגולו ממך כלום, שאם יטול שוה פרוטה בלא דמים, תתקלקל הצביעה והחול ולא יועיל לכלום] ע"כ. והיא פליאה שזבולון יתרעם על עניני גשמיים, נחלת שדה וכרם, עד שהגיע לקוץ בחייו, עם חרף נפשו למות עבור שאין לו שדות וכרמים, בשעה שהיה לו מנחלתו פרנסה בהרחבה עד שהיה יכול להחזיק עוד שבט מממונו.

ונראה כי לא על הבלי וקניני עולם הזה התרעם זבולון, רק על מה שהוא לא זכה להיות מיושבי אהל של תורה אלא מהמחזיקים אותה, שיששכר באהליך יושב ועוסק בתורה בלי שום טירדה, וזבולון בצאתך, יוצא ועוסק בפרקמטיא, וגם נפשם חשקה בתורה, וזה היה כואב לו עד שחרף נפשו למות. אמנם גבולות חלק ה' בעולמו, ישנם נשמות שעלייתם היא בעסק התורה, ויש שעלייתם בהחזקת התורה, והקב"ה מזמין לכל אחד חלקו לפי שורש

הגליון הזה נתגב על ידי

מוה"ר ר' ברוך צבי הארנשטיין היו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' אברהם בראדי היו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	לעילוי נשמת כ"ק הגה"צ רבי משה מרדכי בן הגה"צ רבי ישעיהו זצוק"ל אב"ד וואדקערט צ"ו - כמ"ס פרי משה נסתלק ביום כ"ז אב תש"ט לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.	לע"ג הרה"ח ר' משה יהודה ב"ר צבי ע"ה נפטר א' דר"ח אלול תשע"ח - ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י בנו מוה"ר אברהם פנחס בערקאוויטש היו
--	---	--	--